

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ ANKARA DEVLET KONSERVATUVARI FOLKLOR ARŞİVİ DERLEME FİŞLERİ: ÇANAKKALE 1947

Başvuru Tarihi: 23.11.2022 / Kabul Tarihi: 19.01.2023 / Özgün Makale

Günay GÜNAYDIN¹

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, 28 Temmuz-2 Ağustos 1947 günleri arasında Çanakkale ve ilçelerinde gerçekleştirilmiş olan derleme gezilerine ilişkin olarak HÜADK (Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı) Folklor Arşivi'nde² muhafaza edilen el yazısı ve daktilo ile yazılmış belgelerin bir araya getirilerek dijital ortama aktarılması ve tanıtılmasıdır.

Bu amaç doğrultusunda, Arşiv'de muhafaza edilen yazılı belgeler arasında Çanakkale derlemeleriyle ilgili olanlar tespit edilmiş ve söz konusu belgelerin orijinal nüshaları titizlikle incelenmiş, herhangi bir değişiklik yapılmadan dijital ortama aktarılmıştır.

Çalışmanın sonucunda küçük bir hata dışında el yazısı ve daktilo ile yazılmış olan belgelerin doğru ve birbirleri ile tutarlı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Çanakkale, Ankara Devlet Konservatuarı, Folklor Arşivi

¹ Öğr. Gör., Hacettepe Üniversitesi, Ankara Devlet Konservatuarı, Müzik Bilimleri Bölümü, Müzikoloji Anabilim Dalı.

E-posta: gunaydin@hacettepe.edu.tr / gunay_gunaydin@yahoo.com

ORCID ID: 0000-0003-3487-8754

² Çalışma içinde bundan böyle “Arşiv” ifadesi kullanılacaktır.

HACETTEPE UNIVERSITY ANKARA STATE CONSERVATORY FOLKLORE ARCHIVE COMPILATION FORMS: CANAKKALE 1947

ABSTRACT

The aim of this study is to bring together the handwritten and typewritten documents, which are kept in the Folklore Archive of HADK (Hacettepe University Ankara State Conservatory), regarding the compilation trips carried out in Çanakkale and its districts between 28 July and 2 August 1947, to digitize and introduce them.

For this purpose, among the written documents kept in the Archive, those related to the Çanakkale collections were identified and the original copies of the said documents were meticulously examined and transferred to digital media without any changes.

As a result of the study, it was determined that the handwritten and typewritten documents were correct and consistent with each other, except for a small error.

Key Words: anakkale, Ankara State Conservatory, Folklore Archive

1- GİRİŞ

Bu çalışmanın amacı, 28 Temmuz-2 Ağustos 1947 günleri arasında Çanakkale ve ilçelerinde gerçekleştirilmiş olan derleme gezilerine ilişkin olarak HÜADK (Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı) Folklor Arşivi'nde muhafaza edilen el yazısı ve daktilo ile yazılmış belgelerin bir araya getirilerek dijital ortama aktarılması ve tanıtılmasıdır.

Ankara Devlet Konservatuvarı'nda muhafaza edilen Folklor Arşivi etnomüzikoloji tarihimiz açısından oldukça önemlidir ve halen üzerine yapılan çalışmalar nicel bakımdan yeterli değildir. Bu nedenle söz konusu çalışma işlediği konu itibarıyla alana katkı sunar niteliktedir.

Bu amaç doğrultusunda, Arşiv'de bulunan yazılı belgeler arasında Çanakkale derlemeleriyle ilgili olanlar tespit edilmiş ve söz konusu belgelerin orijinal nüshaları titizlikle incelenmiştir.

Çalışmada mercek altına alınan söz konusu belgeler şunlardır:

- “Çanakkale 1947” başlıklı dosyada bulunan, el yazısı ile doldurulmuş 31 adet derleme fişi,
- “Arşivce Derleme Plaklar Kataloğu” başlıklı dosyada yer alan, daktilo ile yazılmış bir adet ayrıntılı liste,
- “Arşivce ve Piyasaca Derlenen Plakların Listesi” başlıklı dosyada yer alan, daktilo ile yazılmış bir adet ayrıntılı liste
- “Ankara Devlet Konservatuvarı Demirbaş Defteri”nde yer alan, el yazıyla yazılmış bir adet ayrıntılı liste

2. DERLEME FİŞLERİNDE YER ALAN BİLGİLER

Çanakkale-1947 dosyasında 31 adet derleme fişi bulunmakta ve bu fişlerde toplam 68³ adet eserin derlenmesine ait bilgiler yer almaktadır. Derleme fişlerinde belirtildiğine göre bütün eserler Halil Bedii Yönetken, Muzaffer Sarısözen ve teknisyen Rıza Yetişen'den oluşmuş bir ekip tarafından derlenmiştir. Derleyenlerin isimleri derleme fişlerinde “H. B. Y., M. S. ve R. Y.” kısaltmaları ile belirtilmektedir. Derleme fişlerinde, kaynak kişilerin bilgileri, kayda alınan eserlerin bilgileri, (varsa) metinleri ve çeşitli notlar yer almaktadır.

³ 67 sıra numaralı derleme fişinde “Güvey Övmesi” ve “Gemi” isimli olmak üzere iki adet eser, 68 sıra numaralı derleme fişinde ise “Destan” isimli eser yer almaktadır. “Arşivce Derleme Plaklar Kataloğu”na yanlılıkla “Güvey Övmesi” 67, “Gemi” 68 ve “Destan” 69 sıra numarası ile kaydedildiği için söz konusu katalogda 1 adet fazla olmak üzere 69 eser görünmektedir. Doğrusu 68 olmalıdır.

Söz konusu eserlerin listesi ve ilgili ses kayıtlarının arşivdeki yerini belirten plak/bant numaraları Tablo 1'de sunulmuştur. Bazı derleme fişlerine birden fazla eser kaydedildiği görülmüştür. Hangi eserin hangi derleme fişinde yer aldığı için, tablonun ilk sütununda DF1⁴, DF2 gibi kısaltmalarla gösterilmiştir.

Tablo 1. Derleme Fişlerinde Yer Alan Eserler: Başlık, Plak ve Band Numaraları

DF	Eserin Başlığı / İl ya da İlçe	Plak No	Band No
DF1	Arabın Evleri / Akçakoyun	1472/a-1	38
“	Akçakoyun / Akçakoyun	1472/a-2	“
“	Bursa Damları (Zeybek) / Akçakoyun	1472/a-3	“
“	Tahtaköylü Fatma / Akçakoyun	1472/a-4	“
“	Edremit Güvendesesi / Akçakoyun	1472/b-1	“
“	Alay Oyunu / Akçakoyun	1472/b-2	“
“	Esgi Güvende / Akçakoyun	1472/b-3	“
“	Edremit Güvendesesi / Akçakoyun	1472/b-4	“
“	Sabah Güvendesesi / Akçakoyun	1473/a-1	“
“	Eski Bir Zeybek / Akçakoyun	1473/a-2	“
DF2	Eminem / Akçakoyun	1473/a-3	“
DF3	Tavşan Gelir / Akçakoyun	1473/a-4	“
DF4	Sayalara Gidersin / Akçakoyun	1473/a-5	“
DF5	Evlerinin Önü / Akçakoyun	1473/b-1	“
DF4	Yüce Dağ Başında / Akçakoyun	1473/b-2	“
DF6	Akçadağ Havası /	1473/b-3	“
DF7	Garınca / Akçakoyun	1473/b-4	“
“	Dömeke / Akçakoyun	1473/b-5	“
DF8	Tahtaköylü Fatma / Akçakoyun	1474/a-1	“
DF9	Evlerinin Önü / Akçakoyun	1474/a-2	“
“	Yağmur Yağar / Akçakoyun	1474/a-3	“
DF10	Bir Uzun Hava / Akçakoyun	1474/a-4	“
“	Cemile / Akçakoyun	1474/a-5	“
DF11	Varın Söylen / Akçakoyun	1474/b-1	“
DF12	Alay Havası / Ezine	1474/b-2	“

⁴ DF, Derleme Fişi sözcüklerinin kısaltması olarak tarafımızca kullanılmıştır. Derleme fişlerinin asıllarında bu ibare yoktur.

“	Kaba Güvende / Ezine	1474/b-3	“
“	Alay (Toplu Zeybek) / Ezine	1475/a-1	“
“	Çaparlı (Zeybek) / Ezine	1475/a-2	“
“	Mavili / Ezine	1475/a-3	“
DF13	Kocakule Ateş Almış / Ezine	1475/b-1	“
“	İhsan Çavuş / Ezine	1475/b-2	“
DF12	Cengi Harbi / Ezine	1475/b-3	“
DF14	Gelin Ağlatma / Ezine	1476/a-1	“
DF15	Gelinin Kınasını Çezerler / Ezine	1476/a-2	“
DF16	Bir Karşılama / Ezine	1476/a-3	39
DF17	Bir Karşılama / Ezine	1476/b-1	“
“	Eski Zeybek / Ezine	1476/b-2	“
DF18	Yüksek Evler Yaptırdım / Ezine	1476/b-3	“
“	Kiremitten Su Damlar / Ezine	1476/b-4	“
“	Bir Uzun Hava / Ezine	1476/b-5	“
DF19	İndim Kuyu Dibine / Bayramiç	1477/a-1	“
DF20	Horazım / Bayramiç	1477/a-2	“
DF21	Bindallı / Bayramiç	1477/a-3	“
DF22	Kına Havası / Bayramiç	1477/a-4	“
DF23	Ey Şişeler / Bayramiç	1477/b-1	“
DF24	Ali Osman / Bayramiç	1477/b-2	“
DF25	Kaba Güvende / Bayramiç	1477/b-3	“
“	Çan İşi Zeybek / Bayramiç	1477/b-4	“
“	Çan İşi Küreş Havası / Bayramiç	1478/a-1	“
“	Bodrumun Gerisi Bayramiçmiş / Bayramiç	1478/a-2	“
DF26	Gelibolu Karşılması / Çanakkale	1478/a-3	“
“	Keşan Karşılması / Çanakkale	1478/a-4	“
“	Eski Alay Havası / Çanakkale	1478/b-1	“
“	Rumeli Karşılması / Çanakkale	1478/b-2	“
“	Kaba Güvende / Çanakkale	1478/b-3	“
“	Çanakkale Zeybeği / Çanakkale	1478/b-4; 1479/a-1	“
DF27	Gelin Havası / Biga	1479/a-2	“
DF28	Çift Oyun Havası / Biga	1479/a-3	“

DF29	Kardan Beyaz (Türkü) / Biga	1479/b-1	“
“	Tabancalı (Zeybek) / Biga	1479/b-2	“
“	Evciler / Biga	1479/b-3	“
“	Süzme (Karşılama) / Biga	1479/b-4	“
“	Kına Havası Yahut Arzu-Kanber / Biga	1479/b-5	“
“	Küreş Havası / Biga	1480/a-1	“
“	Cengerme (Cengi Harbi) / Biga	1480/a-2	“
DF30	Güvey Övmesi / Biga	1480/a-3	“
“	Gemi / Biga	1480/a-4	“
DF31	Destan / Biga	1480/a-5	“

3. YÖNTEM

Derleme fişleri ve fişlerde yer alan eserler dosyalama sırasına göre incelenerek numaralandırılmış ve dijital ortama aktarılmıştır. Derleyenler tarafından el yazısı ile doldurulmuş olan fişlerde söz konusu eserler hakkında not edilmiş olan bilgiler incelenerek, fişe kaydedildiği şekliyle (yazımda herhangi bir düzeltme veya değişiklik yapılmadan) detaylıca aktarılmıştır. Bazı derleme fişlerinde el ile alınmış eski harfli notlar ve eser metinleri yer almaktadır. Söz konusu eski harfli metinlerin ve notların eski harfli olduğu belirtilerek yeni harflere aktarılmış, tarafımızca okunamayan sözcükler “okunamadı” ibaresiyle belirtilmiştir. Yeni harfli olup, okunamayan kimi sözcüklerde de aynı yöntem izlenmiştir. Derleme fişlerinin “Düşünceler” başlığı altına alınmış notlar da olduğu gibi dijital ortama aktarılmıştır.

Her ne kadar Tablo 1’in ilk sütununda hangi eserin hangi derleme fişinde yer aldığı belirtilmiş olsa da okurlara kolaylık olması bakımından, derleme fişlerinde yer alan eserler ve bilgiler dijital ortama tek tek aktarılırken eser başlığının yanına, eserin yer aldığı derleme fişi numarası da eklenmiştir.

4. ÇANAKKALE 1947: DERLEME FİŞLERİNDE YER ALAN ESERLER VE ESERLERE İLİŞKİN BİLGİLER

4.1.1 Arabın Evleri (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'de belirtilmektedir:

Tablo 2. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Mehmet Ekici (Ç)	9	?	Çanakkale/Akçakoyun	
Salih Ekici (?)	44	?	?	
Mehmet Çalgıcı (Ç)	50	?	Çanakkale/Akçakoyun	
Süleyman Çalgıcı (Ç)	?	?	Çanakkale/Akçakoyun	
Mehmet Davulcu (Ç)	?	?	?	
İsmail Karagün (Ç)	?	?	Balıkesir	

Derleme fişinde, Arabın Evleri için: “Zurnayı Mehmet Davulcu çaldı” ve Mehmet Ekici için de: “7 yaşında başlamış” notları düşülmüştür. Yine bu derleme fişinde davulu Mehmet Ekici ve Süleyman Çalgıcı'nın çaldığı belirtilmiştir. Derleme fişinde bu eserin isminin yanına “çalan ufak Memet” notu düşülmüştür.

4.1.2. Akçakoyun (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eserin isminin yanına “(kendilerininmiş) 9/4” notları düşülmüştür.

4.1.3. Bursa Damları (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eserin isminin yanına “zeybek” notu düşülmüştür.

4.1.4. Tahtaköylü Fatma (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eser için bir bilgi yoktur.

4.1.5. Edremit Güvendesesi (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eserin isminin yanına “zurna” notu düşülmüştür.

4.1.6. Alay Oyunu (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eser için “25-30 kişi oynarmış” notu düşülmüştür.

4.1.7. Esgi Güvende (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eser için “(Zeybekmiş)” notu düşülmüştür.

4.1.8. Edremit Güvendesesi (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eser için “(Klarnet)” notu düşülmüştür.

4.1.9. Sabah Güvendesesi (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'deki bilgilerle aynıdır.

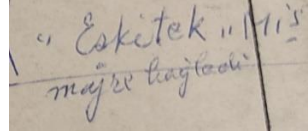
Derleme fişinde bu eser için: “İki defa” ve “tam bitmedi” notları düşülmüştür.

4.1.10. Eski Bir Zeybek (DF1)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 2'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eser için “Eski bir zeybek“ ve eski harflerle: “tek oynanırmiş” notları düşülmüştür. Ayrıca bu notların altına yeni harflerle “Eskitek'miş (okunamadı)⁵ bağladı” açıklaması yapılmıştır.

⁵ Okunamayan sözcük için Bkz. Görsel 1.

Görsel 1

4.2. Eminem (DF2)

28.07.1947'de⁶ Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 3'de gösterilmektedir.

Tablo 3. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Mustafa Başol (S)	28	Marangoz	Çanakkale/Yenice/Bağlı	Kendi köylerinde eskiden

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Emnem emnem dimekten
Ben kesildim yemekten (Emnem)⁷
Doktur gelse karetmez
Benim derdim yürekten (Emnem)
X
Aktaş aktaş üstüne
Pekâla baş üstüne⁸
Yardan selam gelmezse
Yar severim üstüne
X
Kocaçay⁹ harlıyor

⁶ Derleme fişine sehven 1944 yazılmıştır.

⁷ Bu dizenin yanına “Fadimem” yazılmış ve sonra karalanmıştır.

⁸ Derleme fişine bu dizenin yanına “İri fes gaş üstüne” dizesi de eklenmiştir.

⁹ Bu dizenin üstüne “ağonya çayı” notu düşülmüştür. “Avunya, (Agonya): Çanakkale'nin Yenice ilçesinden Balıkesir'in Gönen ilçesine kadar olan ve Kazdağları'nın arkasındaki bölgeye verilen antik isimdir. Avunya

Emine evde ağlıyor
Emne ne kadar ağlasa
Mehmet Fadimeyi¹⁰ eğliyor

4.3. Tavşan Gelir (DF3)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 4'de gösterilmektedir.

Tablo 4. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Mustafa Başol (S)	28	Çiftçi / Marangoz	Çanakkale/Yenice/Bağlı	Eskiden

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Tavşan gelir ekine
Kulakları dikine
Annem beni satıyor (veriyor)
Yarım şinik ekine

Ne kardaşım ne babam
Kalmadı başıma¹¹
(Bu Kadarmış)

bugünkü Kayatepe eski adıyla Engeci olan köyden başlamaktadır. Bunun için oraya Avunya kapı adı da verilmektedir” (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Avunya> Erişim: 2.1.2023).

¹⁰ Doğrusu “Emineyi” olmalıdır.

¹¹ Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına, büyük olasılıkla eserin sözleri kastedilerek çok büyük boyutta bir soru işareti konulmuştur.

4.4.1. Sayalara Gidersin (DF4)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 5'de gösterilmektedir.

Tablo 5. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Ali Karadeniz (S)	36	Ziraatçi	Çanakkale/Yenice/Bekten	Eskiden köyde

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına řu sözler kaydedilmiştir:

Sayalara gidersin
Ardıçları ezersin
Sevdiđini görünce
Telli uçkur çözersin

Mavi yüzük tel parmak
Muradım sana sarmak
Her bir gencin harcı mı
Kazanıp da kız almak

Üzüm Salkımı yeşil
Dibinde kahve piřir
A benim nazlı babam
Beni dengime düşür

4.4.2. Yüce Dağ Başında (DF4)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 5'deki bilgilerle aynıdır.

Eserin metni 4 numaralı derleme fişinin arkasına yazılmış olup, şöyledir:

Yüce dağ başında bir ulu çınar
Çınarın dallarına (ganaryam) şahinler konar
Herkes sevdiğine böyle mi yanar
Ağla hay gözlerim ağla ayrılığın günüdür
Söyle hey dillerim söyle muhabbetin sonudur

4.5. Evlerinin Önü Arpa (DF5)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 5'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Evlerinin önü arpa
Atlar yiyor gırpa (da) gırpa (hey hey aman)
Mehmet Beyim at oynadır
Kollarını çırpa da çırpa (hey hey aman)
(Bu kadarmış)

4.6. Akçadağ Havası (DF6)

Eserin kaynak kişi künyesi Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 6. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Halil Rifat Demirbağ	?	Okunamadı	Malatya	

Bu derleme fişinde başka bilgi yoktur.¹²

¹² Akçadağ Malatya ilinin bir ilçesidir. Kaynak kişi Malatyalı olduğu için Akçadağ Havası'nı söylemiş, derleyenler Çanakkale'ye ait olmadığı için eseri kaydetmekten vazgeçmişlerdir. Bu nedenle derleme fişi boştur. Derleme fişinin atılması unutulmuş olmalıdır. Bu nedenle bu kaynak kişinin okunamayan mesleği dikkate alınmamış ve Tablo 28'de kaynak kişiye yer verilmemiştir. Celal Volkan Kaya'nın "Ankara Devlet Konservatuvarı'nın Halk Müziği Alan Araştırmaları Kataloğu" başlıklı yüksek lisans tezinde bu esere ilişkin yalnızca plak numarası verilmiş, tablodaki diğer bilgi kısımları boş bırakılmıştır.

4.7.1. Garınca (DF7)

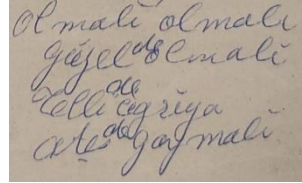
28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 7'de gösterilmektedir.

Tablo 7. Kaynak kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
İbrahim Nenici	299 ¹³	Ziraatçi	Çanakkale/Yenice/Akçakoyun	Eskiden

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Hey garınca garınca
Beli boynundan ince
||: Hamamdan çıkmışlar sürmelim of
Gelin de görümce :||¹⁴
Olmalı olmalı
Güzel de olmalı
Telli de (okunamadı)¹⁵
Ateş goymalı

Görsel 2

Derleme fişinde Düşünceler başlığı altına “Eskişehirdekinden ayrı” notu düşülmüştür.

4.7.2. Dömeke (DF7)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 7'deki bilgilerle aynıdır.

¹³ Derleme fişine doğum yılı 299 olarak yazılmıştır. Doğrusu Rûmî 1299 olmalıdır. Milâdi olarak 1883 yılına karşılık gelmektedir (<https://www.ttk.gov.tr/tarih-cevirme-kilavuzu/> Erişim: 2.1.2023). Kaynak kişi 64 yaşındadır. Daha sonraki bütün rûmî yıllar bu web sayfası yardımı ile milâdi yıla çevrilmiştir.

¹⁴ ||: ve :|| işaretleri arasında kalan iki dize tekrar edilecektir.

¹⁵ Okunamayan sözcük için Bkz. Görsel 2.

Eserin metni 7 numaralı derleme fişinin arkasına yazılmış olup, şöyledir:

Dömeke yandı gene
Yolunu döne döne
Arkadaşım ben vuruldum
Bir yudum su ver bene
xx
Telgraflar kuruldu
Her düvele duyuldu
Yetişin arkadaşlar
Muharebe guruldu
xx
Taburlarım yürüdü
Çöl ovayı börüdü
Edirne ovasında
Beyaz tenlerim¹⁶ çürüdü
xx

Dömeke için derleme fişine “Dömeke muharebesine ait” notu düşülmüştür.¹⁷

4.8. Tahtaköylü Fatma (DF8)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 8'de gösterilmektedir.

Tablo 8. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Hüsnü Konuk	1338 ¹⁸	Ziraatçı	Çanakkale/Yenice	Eskiden burada

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

¹⁶ Eserin güftesi 7 hecelidir. Bu sözcüğün doğrusu “tenim” olmalıdır.

¹⁷ “Dömeke Muharebesi, Osmanlı İmparatorluğu ile Yunanistan Krallığı arasındaki bir muharebe. Yunan-Türk Savaşı'nın (1897) bir parçasıydı” (https://tr.wikipedia.org/wiki/D%C3%B6meke_Muharebesi Erişim: 2.1.2023).

¹⁸ Milâdî olarak 1922 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 25 yaşındadır.

Şu dere aşmak ister (Aman Fatmam)
Al yanak aşmak ister
Şu benim cahil göynüm (Sürmeli gözlü Fatmam)
Yare gavuşmak ister
xx
Dere kunduzu musun¹⁹
Sabah yıldızı mısın
Aç gapını ben geldim²⁰
Miralay gızı mısın

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına dikine olarak “Dereler...” notu düşülmüştür.

4.9.1. Evlerinin Önü (DF9)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 9'da gösterilmektedir.

Tablo 9. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Hasan Öz	1291 ²¹	Ziraatçi	Çanakkale/Yenice	Eskiden

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Evlerinin önü iğde
İğdenin dalları yerde
Al tavanlı yümek²² evde
Sen gelin oldun hanım mı oldun hanım mı oldun

¹⁹ İlk dördlüğün birinci dizesine eklenen “Aman Fatmam” sözleri ikinci dördlüğün birinci dizesine de eklenmelidir.

²⁰ Birinci dördlüğün üçüncü dizesine eklenen “Sürmeli gözlü Fatmam” sözleri ikinci dördlüğün üçüncü dizesine de eklenmelidir.

²¹ Milâdî olarak 1875 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 72 yaşındadır.

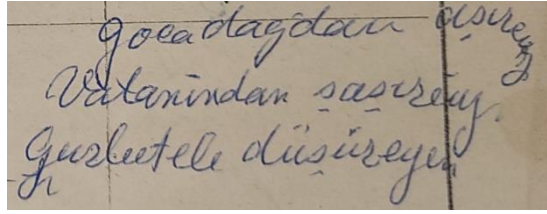
²² Doğrusu “yüksek” olmalıdır.

xx

Peçeye çek perde
Sen uğrattın beni (büyük) derde
Ben gidersem sen bu yerde
Durur mu sandın, galır mı sandın

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına son sözcükleri okunamayan şu üç dize karalanmıştır:

Goca dağdan (okunamadı)
Vatanından (okunamadı)
Gurbet ele (okunamadı)²³

Görsel 3

Derleme fişinin arkasına şu dört dize kaydedilmiştir:

(Koca) Yüce dağlar yüce olur
Gündüz gider gece olur
Gör bu ayrılık nice olur
Ayırayım gönül seni

4.9.2. Yağmur Yağar (DF9)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 9'daki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinin arkasına eserin metni şöyle kaydedilmiştir:

Yağmur yağar urgan urgan
Üstümüzde telli de (taka) yorgan

Yağmur yağar yer yaş olur (Aman)
Rakı da içen sarhoş olur
Kızın elbisesi (bir) hoş olur

²³ Okunamayan sözcükler için Bkz. Görsel 3.

Neyler de oldu a beyim duydun mu

4.10.1. Bir Uzunhava (DF10)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 9'daki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Goca daylar daylar
Sıla(da) yarım aylar
Aylar ise bir gün aylar
Anam babam her gün aylar

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “ihtiyar ses düşüyor” notu kaydedilmiş.

4.10.2. Cemile (DF10)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 9'daki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinin arkasına şu sözler kaydedilmiştir:

- Ak gız topak gız
Gız nerden geliyon behey gız
2 Goyun da yaymaktan
1 İnek de sağmaktan geliyorum
Gelirim çapkın oğlan²⁴
Var git çapkın oğlan
Aman aman Kamile
Yandım aman Cemile
- Ak gız topak gız
Ben seni alacağım behey gız
Avucunu yala menendini²⁵ ara
Çapkın oğlan

²⁴ Bu dize sayfanın sol yanına eski harflerle yazılmıştır

²⁵ Aslı “mânend”. Mânend: benzer, eş (Devellioğlu, 2004: 691).

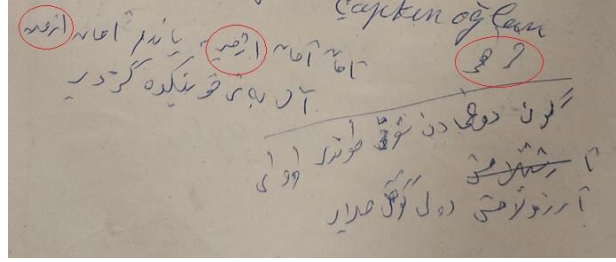
Aman aman (okunamadı) Yandım aman (okunamadı)²⁶

Al beni koynunda gezdir

(Okunamadı)²⁷

Gün doğmadan şavkı tutdu ovayı

Arzulamış deli gönül sılayı

Görsel 4

4.11. Varın Söyleyin Bubama (DF11)

28.07.1947'de Akçakoyun'dan derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 9'daki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Varın (gidin) söylen bubama	}	1
Beşbini tamam yapsın		
: O çıkarsın beni damdan : ²⁸		
Varın söylen nişanlıma	}	2
Halesin ²⁹ çezini ³⁰ satsın		
Beşbini tamam yapsın		
O çıkarsın beni damdan		

²⁶ Bu dize ve sonraki dize (toplam 2 dize) dize eski harflerle yazılmıştır. Okunamayan 2 sözcük (sol başta) kırmızı yuvarlak içerisinde alınmıştır. Bkz. Görsel 4.

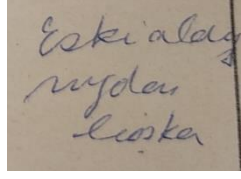
²⁷ Bu sözcük eski harflerle yazılmış olup tarafımızca okunamamıştır. Sözcüğün altına çizgi çekilmiş ve çizginin altına iki dize daha yazılmıştır. Eserin metninin genel anlamı dikkate alındığında bu iki dizenin Cemile türküsü ile ilgisi olmayabilir. Okunamayan sözcük (sağ başta) kırmızı yuvarlak içerisinde alınmıştır. Okunamayan sözcükler için Bkz. Görsel 4.

²⁸ Dizenin sonundaki tekrar işareti unutulmuş olmalıdır.

²⁹ Aslı "hâla" olmalıdır. Hâla: Hala, babanın kız kardeşi (Develioğlu, 2004:376).

³⁰ Doğrusu "çeyizini" olmalıdır.

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Eski alay (okunamadı)³¹ başka” notu düşülmüştür.

Görsel 5

4.12.1. Alay Havası (DF12)

30.07.1947'de Ezine'den derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 10'da belirtilmektedir:

Tablo 10. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Rüştü Akkaş (Ç)	1333 ³²	Klarnetçi	Çanakkale/Ezine	Eski zurnacıardan
Ali Osman (Ç)	1315 ³³	Davulcu	?	?
Hasan Çayır (Ç)	1328 ³⁴	Klarnetçi	?	?
Mustafa Şentürk (Ç)	1317 ³⁵	Davulcu	?	?

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Deve küreşi, insan küreşi sırasında çalan çifte klarnet” notu düşülmüştür.

4.12.2. Kaba Güvende (DF12)

30.07.1947'de Ezine'den derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 10'daki bilgilerle aynıdır.

4.12.3. Alay (Toplu Zeybek) (DF12)

³¹ Okunamayan sözcük için Bkz. Görsel 5.

³² Milâdî olarak 1917 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 30 yaşındadır.

³³ Milâdî olarak 1899 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 48 yaşındadır..

³⁴ Milâdî olarak 1912 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 35 yaşındadır..

³⁵ Milâdî olarak 1901 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 46 yaşındadır.

30.07.1947'de Ezine'den derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 10'daki bilgilerle aynıdır.

4.12.4. Çaparlı (Zeybek) (DF12)

30.07.1947'de Ezine'den derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 10'daki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişine bu eser için “(kesikli) (gocarap³⁶) (garanlık dere)” notları düşülmüştür.

4.12.5. Mavili (DF12)

30.07.1947'de Ezine'den derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 10'daki bilgilerle aynıdır.

4.12.6. Cengi Harbi (DF12)

30.07.1947'de Ezine'den derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 10'daki bilgilerle aynıdır.

4.13.1. Kocakule Ateş Almış (DF13)

30.07.1947'de Ezine'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 11'de belirtilmektedir:

Tablo 11. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Mustafa Şentürk (Ç)	1317 ³⁷	Davulcu	Çanakkale/Ezine	Eskilerden

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Kocakule ateş almış ko yansın (ko yansın)
Nazlı da yarım uykusundan uyansın of anam uyansın

4.13.2. İhsan Çavuş (DF13)

30.07.1947'de Ezine'den derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 11'deki bilgilerle aynıdır.

³⁶ Yenice “Kocaarap Zeybeği” ile ilgisi olabilir.

³⁷ Mîlâdî olarak 1901 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 46 yaşındadır.

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

1(Aman da İhsan Çavuş kuzum da İhsan Çavuş
2(Edremidi basan benim amma yemiliyim³⁸ söyleyemem
2(Güreyi de basan benim amma yemiliyim söyleyemem
1(Ayveşeyi³⁹ durduran sen misin yeminliyim söyleyemem
Hayır efendim koyu iftiradır söyleyemem iftira

4.14. Gelin Ağlatma (DF14)

30.07.1947'de Ezine'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 12'de belirtilmektedir:

Tablo 12. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Remziye Gülay	26	?	Çanakkale/Ezine	Eskilerden

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

A benim kırmızı gülüm
Sağ yanım (aman) eğmiş dalım
Ah illerde vah dillerde
Adım kalsın aman şu yerlerde

Gökte yıldız yüz altmış
Yarım uykuya yatmış
Uyku değil meramı
Sevda onu bunaltmış

³⁸ Derleme fişinde bu ve 3. dizede “yemiliyim”, 4. dizede ise “yeminliyim yazılmıştır.

³⁹ Bu sözcüğün üzerine eski harflerle “ayvak” gibi okunan bir sözcük not edilmiştir. “Eyvah” anlamında kullanılıyor olmalıdır.

4.15. Gelinin Kınası Çezerler (DF15)

30.07.1947'de Ezine'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 13'de belirtilmektedir:

Tablo 13. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Remziye Gülay (Ç)	26	Düğün Çalar	Çanakkale/Ezine	Eskilerden

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Ben bir geyik gezer gördüm
||: Yavruları meler gördüm :||
Gelin oldum şimden sonra
El anasına ana diyeeem
El babasına baba diyeeem

Çekin çekin katırları
||: Yükletelim bakırları:||
Gelin bindi karaçora (Fayton demek)
Şavgu⁴⁰ vurdu bağa taşa

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Kına akşamının sabahı kınayı kınayı bu hava ile çezerlermiş” notu düşülmüştür.

4.16. Bir Karşılama (DF16)

30.07.1947'de Ezine'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 14'de belirtilmektedir:

Tablo 14. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
------------------	-----	--------	-----------	--------------------------------

⁴⁰ Sözcükteki “g” harfinin üzerine “k” harfi not düşülmüştür. Sözcüğün aslı “şavk” olduğu için eklenmiş olmalıdır.

Remziye Gülay	26	Düğünçü	Çanakkale/Ezine	Eskilerden
---------------	----	---------	-----------------	------------

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Ay içerler içerler:||
Orağı yandan biçerler (Her geçer
Yaylıma geç anam (yaylıma)
Kaç bana kucağını aç⁴¹ } B
||: Çarşıdan aldım pirinci :||
İzmirin (Ezinenin) kızları birinci
B {

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “buralardan” notu düşülmüştür.

4.17.1. Bir Karşılama (DF17)

30.07.1947'de Ezine'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 15'de belirtilmektedir:

Tablo 15. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Remziye Gülay	26	?	Çanakkale/Ezine	Eskiden

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Az duralım anam az duralım }
Kahvede mektup yazdıralım } 1
Oynayan hanımların kollarına
Bir maaşallah yazdıralım
Aralandı aralandı
Fakitin dikoltası paralandı
{

⁴¹ Bu dizedeki “aç” sözcüğünün üstüne “saralı aç” notu eklenmiştir.

1
Fakit çocuk yaparsa
Terbiye mektebine yazdıralım

4.17.2. Eski Zeybek (DF17)⁴²

30.07.1947'de Ezine'den derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 15'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinin arkasına şu sözler kaydedilmiştir:

Eşmem ben eşmem ben aman da yallah
Kütük dibi eşmem ben
Her⁴³ bir güzel seçmem ben
Aman da yallah
Tabancası belinde
Kahbenin çocuk⁴⁴
Bu kız da kimin elinde

4.18.1. Yüksek Evler Yaptırdım (DF18)

30.07.1947'de Ezine'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 16'da belirtilmektedir:

Tablo 16. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Hamza Beycan	1319 ⁴⁵	Boş	Çanakkale/Ezine	Bunu 15 yaşımda babamdan öğrendim

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Yüksek evler yaptırdım

⁴² Derleme fişinin ön yüzündeki "Eski Zeybek" başlığının üzerine "(okunamadı gibi?)" notu düşülmüştür.

⁴³ Bu sözcüğün üzerine "güzel" sözcüğü not düşülmüştür.

⁴⁴ Bu sözcüğün üzerine "dölü" sözcüğü not düşülmüştür.

⁴⁵ Milâdî olarak 1903 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 44 yaşındadır.

Camlarını daktırdım
Aşağı da mahleye giderken
Nişanlımı gaptırdım
Bal goydum bansın diye
Yüreği yansın diye
Nikahlımdan vaz geçdim
Eniştem alsın diye

4.18.2. Kiremitten Su Damlar (DF18)

30.07.1947'de Ezine'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 17'de belirtilmektedir:

Tablo 17. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Hamza Beycan	1319 ⁴⁶	Boş	Çanakkale/Ezine	?

Derleme fişinin arkasına şu sözler kaydedilmiştir:

on beş yaşında babasından eşitmiş

2

Ak kiremitten su damlar⁴⁷Bir kız verin adamlar

Bir kız bize çok mudur?

Mahlemizde yok mudur?

Ah daracık daracık sokaklar

Yarım şeker ufaklar

⁴⁶ Milâdî olarak 1903 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 44 yaşındadır.

⁴⁷ Bu dizenin üzerine “on beş yaşında babasından eşitmiş” notu düşülmüştür.

4.18.3. Bir Uzun Hava (DF18)

30.07.1947'de Ezine'den derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 17'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinin arkasına şu sözler kaydedilmiştir:

26/B:5
{ Bir Uzun Hava }
Şu dağların ardından
Gün doğmaz mı gün doğmaz mı
Açılan menekşe boyun eğmez mi
Ya gız senin bir gecene bir altın değmez mi
Ya gız senin bir gecelik işin var
Ertesi akşam kervan geçer yol olur

4.19. İndim Kuyu Dibine (DF19)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 18'de belirtilmektedir:

Tablo 18. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Yaşko Gökkaya ⁴⁸ (Ç)	27	Düğünlerde çalarmış	Çanakkale/Ezine	Eskiden

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

İndim kuyu dibine
Baktım suyun rengine
||: Yüz bin liralık kız idim
Düşemedim dengime :||

Ayarım neredesin
Gözlerime perdesin

⁴⁸ Derleme fişinde kaynak kişinin isminin üzerine “yaşamaktan gelen isim” notu düşülmüştür.

||: Çok aradım çok sordum
Varmadığım yerdesin:||

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Yarko 25 yıl önce Selanikten gelmiştir” notu düşülmüştür.

Derleme fişinde Tef çalgısı için şu notlar kaydedilmiştir: “Tef: Bir tarafının derisi yok davul şeklindedir iç tarafta üçer zil var”. Ayrıca derleme fişinde tefin elle çizilmiş aşağıdaki resmi de yer almaktadır:

Görsel 6

Derleme fişinin arkasında şu sözler yer almaktadır⁴⁹:

El idersem cama gel
Göz edersem dama gel
Hiçbir şeyler bilmezsen
Destiyi al da suya gel

Çanakkale ipliği
Hanımın gömlek bağı
Orta yerde sekiyor
mesela ? (Cemal) Beyin kekliği

4.20. Horazım (DF20)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 19'da belirtilmektedir:

Tablo 19. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman

⁴⁹ “İndim Kuyu Dibine” başlıklı eserin metninin devamı olmalıdır.

Yaşko Gökkaya (Ç)	27	Düğünçü	Çanakkale/Ezine	?
-------------------	----	---------	-----------------	---

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Horazımın tüyü kara
Sesi gider Üsküdar
Vay vili vili vili vili
Kuşum “ “ “ “
Tatlı dilli Horazım kayboldu
Gelin gibi al horazım kayboldu⁵⁰
Keskin bıçak cennetin olsun
Kalaylı tepsi talgırın⁵¹ olsun
Pirinç pilavı boğazına dursun
Vay vili vili “ “
Kuşum “ “ “

HOROZUMU KAÇIRDILAR

(İKİ ELTİ PİŞİRDİLER)

4.21. Bindallı (DF21)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 19'daki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

B [Haydi gine haydi gine bindallı
[O da senin şahsına delikanlı
Umurbeyin dağları
Üzüm yapmaz bağları
Üzüm yapsa bağları
Evlenir oğlanları
{B}

Derleme fişinin arkasında şu sözler yer almaktadır:

Al giydim alsın diye

⁵⁰ Bu dizedeki “horazım kayboldu” sözcükleri eski harflerle yazılmıştır.

⁵¹ Doğrusu “tandırın” olmalıdır.

Mor giydim sarsın diye

İsteyene varmadım

Sevdiğim alsın diye

{B}

4.22. Kına Havası (DF22)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 19'daki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinin çalana ait bilgilerin olduğu bölüme “Tef (kendisi)”, parçanın kimler tarafından alındığı bölümünün karşısına da “Urumeli havası. Burda da söylüyormuş” notları düşülmüştür.

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

||: gelin oldun şimden sonra :||

||: El annesine, el babasına :||

||: Varın sorun babasına :||

||: Babası der ki ben kıyamam⁵²

Varın sorun annesine

annesi der ki ben kıyamam

varın sorun kocasına

Kocası der ki yakın kınayı

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Evvelkinden farklı” notu düşülmüştür.

4.23. Ey Şişeler (DF23)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 20'de belirtilmektedir:

Tablo 20. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
------------------	------------	--------	-----------	--------------------------------

⁵² Bu dizenin sonunda “:|” işareti olmalıdır.

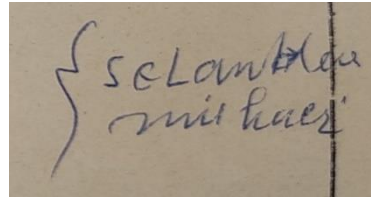
Emin Karabulut (Ç)	1339 ⁵³	Davulcu	Çanakkale/Bayramiç	Eski Selaniklilerden
İsmail Altuş (Ç)	1336 ⁵⁴	Davul Tef	?	?

Derleme fişinin parçaya ait bilgilerinin olduğu bölüme “pancar oyun havası ağız şehir” notu düşülmüştür.

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Ey şişeler şişeler (aman)
gün vurmuş köşelere
Herkez yarini almış
Çekilmiş köşelere
Ben kaldım ---

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Rumeli havası imiş” ve “(okunamadı... okunamadı)⁵⁵” notu düşülmüştür.

Görsel 7

4.24. Ali Osman (DF24)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 21'de belirtilmektedir:

Tablo 21. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Yaşko Gökkaya (Tef)	27	Düğüncü	Çanakkale/Ezine	Eskilerden

⁵³ Milâdî olarak 1923 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 24 yaşındadır.

⁵⁴ Milâdî olarak 1920 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 27 yaşındadır.

⁵⁵ Okunamayan sözcükler için Bkz. Görsel 7.

Derleme fişinde, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Kara tiren yürüdü
Dağı duman bürüdü
ali osmanın annesi
Deli oldu yörüdü

(Fazla bilmiyormuş)
ah ne oldu ne oldu
ali osman ne oldu

Derleme fişinin Parçanın adı başlığının yanına “ağz şehir ağzı” notu düşülmüştür.

Yine derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Tiren altında kalmış ölmüş” ve “plağa Yaşko da karıştı” notları düşülmüştür.

4.25.1. Kaba Güvende (DF25)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 22'de belirtilmektedir:

Tablo 22. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
İzzet Odalı ⁵⁶ (S)	?	Klarnetçi	Çanakkale/Bayramiç	Eskiden
İsmail Altuş (Davul)	?	Davulcu	Çanakkale/Bayramiç	?

Derleme fişinin Söyleyenin adı ve yaşı başlığının yanına "Bu parça çalınırsa Ezinedeki Klarnetçi ile birlikte Anons edilecek" notu düşülmüştür.

4.25.2. Çanişi Zeybek (DF25)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 22'deki bilgilerle aynıdır.

Eserin yanına “(Daha ağır olacak)” ve “(Kız köyişi)” de derlermiş notları düşülmüştür.

⁵⁶ İsminin üzerine “(Küçük) izzet de derler” notu düşülmüştür.

4.25.3. Çanişi Küreş Havası (DF25)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 22'deki bilgilerle aynıdır.

4.25.4. Bodrumun Gerisi Bayramiçmiş (DF25)

31.07.1947'de Bayramiç'te derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 22'deki bilgilerle aynıdır.

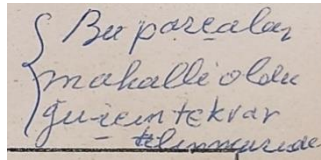
4.26.1. Gelibolu Karşılması (DF26)

01.08.1947'de Çanakkale'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 23'de belirtilmektedir:

Tablo 23. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
İbrahim Tokgöz (Klarnet)	1326 ⁵⁷	Klarnetçi	Çanakkale	Ağabeyisinden
Mülayim Çakar (Davul)	1319 ⁵⁸	Davulcu	Çanakkale/Bektaş	Eski ustalardan

Derleme fişinin Parçanın kimler tarafından alındığı başlığı yanına “Bu parçalar mahalli olduğu için tekrar (okunamadı)⁵⁹” notu düşülmüştür.

Görsel 8

Derleme fişinin Parçanın adı başlığı yanına “Çanakkale oyun havaları” notu düşülmüştür. Bu derleme fişinde Gelibolu karşılması dahil altı adet oyun havası kayıtlıdır.

⁵⁷ Milâdî olarak 1910 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 37 yaşındadır.

⁵⁸ Milâdî olarak 1903 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 44 yaşındadır.

⁵⁹ Okunamayan sözcük için Bkz. Görsel 8.

4.26.2. Keşan Karşılması (DF26)

01.08.1947'de Çanakkale'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 23'deki bilgilerle aynıdır.

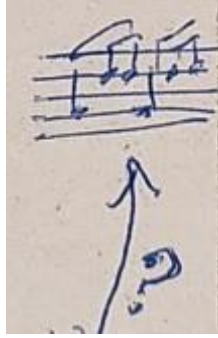
4.26.3. Eski Alay Havası (DF26)

01.08.1947'de Çanakkale'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 23'deki bilgilerle aynıdır.

4.26.4. Rumeli Karşılması (DF26)

01.08.1947'de Çanakkale'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 23'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eserin adının yanına okla çıkılarak soru işareti konulmuş ve şu notalar not edilmiştir:

Görsel 9

4.26.5. Kaba Güvende (DF26)

01.08.1947'de Çanakkale'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 23'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına bu eser için “Kaba güvende Çanakkale dolayının orijinal oyun havasıdır” notu düşülmüştür.

4.26.6. Çanakkale Zeybeği (DF26)

01.08.1947'de Çanakkale'de derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 23'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde bu eserin adının yanına “(Bu Zeybeğin çok eskiden beri Çanakkalede çalındığı söyleniyor)” ve “(Yörükali de derlermiş)” notları düşülmüştür.

4.27. Gelin Havası (DF27)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 24'de belirtilmektedir:

Tablo 24. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Yaş	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Jale Mavili (Darbuka)	40	Düğün çalar	Çanakkale/Biga	Eskilerden

Derleme fişinde Çalanın adı ve yaşı başlığı yanına “Darbuka kendisi çaldı” notu düşülmüştür.

Derleme fişinin, Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

||: Gelin geldi evimize :||
||: Şenlik düştü mahallemize :||
Darısı hep evimize
*
B { Hoş geldin allı gelin
Sefa geldin pullu gelin
*
Gelinin duvağı sarkar
Güveyi yollara bakar
Alınca gıyamet kopar
*
B {
Gelinin duvağı aldır
Allı da yanağı ballı
Gelin bugünler ne haldır
Gelin sana bu ne cihandır
*
{ B

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Tek oyun” notu düşülmüştür.

4.28. Çift Oyun havası (DF28)

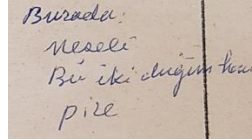
02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 24'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinin Çalanın adı ve yaşı başlığı yanına “Darbukayı kendisi çaldı” ve parçanın kimler tarafından alındığı başlığı yanına da “Bu bayan daha yeni dümbelekçi oldum diyor” notları düşülmüştür.

Derleme fişinin Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Kareler giymiş idim aman man
||: Sevdalar bilmez idim :|| amman
Sevda ateşten gömlek
Bileydim giyme zidim aman aman
Saçım uzun galkmıyor aman aman
Yar yüzüme bakmıyor aman
Kopyala

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Burada neşeli Bir iki (3 sözcük okunamadı)⁶⁰ “ notu düşülmüştür.

Görsel 10

4.29. 1. Kardan Beyaz (DF29)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 25'de belirtilmektedir:

Tablo 25. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
------------------	------------	--------	-----------	--------------------------------

⁶⁰ Okunamayan sözcükler için Bkz. Görsel 10.

Hasan Mavili (Zurna)	1308 ⁶¹	Zurnacı	Çanakkale/Biga	Eskilerden
Hüseyin Bayramiç (Davul)	1335 ⁶²	?	Çanakkale/Biga	?

Derleme fişinin Parçanın adı başlığında “Kardan Beyaz (Türkü)” notu düşülmüştür. Bu derleme fişinde Kardan Beyaz dâhil yedi adet eser kayıtlıdır.

4.29.2. Tabancalı (Zeybek) (DF29)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 25'deki bilgilerle aynıdır.

4.29.3. Evciler (DF29)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 25'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde eserin adının yanına “[Edremit deyi Ezinede aldığımız]” notu düşülmüştür.

4.29.4. Süzme (Karşılama) (DF29)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 25'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinde eserin adının yanına “bemoller bozuk” notu düşülmüştür.

4.29.5. Kına Havası /yahut Arzu-Kanber (DF29)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 25'deki bilgilerle aynıdır.

4.29.6. Küreş Havası (DF29)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 25'deki bilgilerle aynıdır.

4.29.7. Cengerme (Cengi harbi) (DF29)

⁶¹ Milâdî olarak 1892 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 55 yaşındadır.

⁶² Milâdî olarak 1919 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 28 yaşındadır.

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 25'deki bilgilerle aynıdır.

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “Burda Kaba güvende de var” notu düşülmüştür.

4.30.1. Güvey Övmesi (DF30)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 26'da belirtilmektedir:

Tablo 26. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Sıtkı Burulday (?)	1329 ⁶³	?	Çanakkale/Biga	Eskiden beri burada söylenir
Mehmet Bağdaş (Ç)	1339 ⁶⁴	?	?	?

Derleme fişinin Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

İşte geldim koşa koşa
Ayağımı vurdum taşa
İki gözüm (isim söylenir) Efendi
Sen hanende binler yaşa
*
Şekerim var ezilecek
İnce tülbentten süzülecek
Çok bekletme (Mesela) Ahmet beyim
Çok yerim var gezilecek
*
Bahçelerde olur bakla
Gövercinler atar takla
İki gözüm
Kesenin dibini yolla

⁶³ Milâdî olarak 1913 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 34 yaşındadır.

⁶⁴ Milâdî olarak 1923 yılına karşılık gelmektedir ve kaynak kişi 24 yaşındadır.

Derleme fişinin Parçanın adı başlığının yanına “güvey gecesi evlerde dümbekle⁶⁵ el çırparak söylenirmiş”

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına maninin devamı olan şu dördlük de eklenmişti:

Aldım bahşişi giderim
Yollarda bayram ederim
Ahmet Beyim bahşiş verdi
Her yerde söyler giderim

4.30.2. Gemi (DF30)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 26'daki bilgilerle aynıdır.

Eserin sözleri derleme fişinin arkasına yazılmıştır:

(Parça yeni imiş)
Gemi gelir yandirek
Suyu nerden indirsek Bülbüller dile gelse
yare mektup göndersek

||: Oy gemi
Eyleme beni
Görmedim yarimi
Dün akşamdan beri :||

} B ?

Gemimin düzenleri
İçinde gezenleri
Asker olmuş gidiyor
Biganın güzelleri

} B

⁶⁵ Doğrusu “dümbekle” olmalıdır.

4.31. Destan (DF31)

02.08.1947'de Biga'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 27'de belirtilmektedir:

Tablo 27. Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı (S/Ç)	Doğum Yılı	Meslek	Memleketi	Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman
Arif Dülger (S)	1928 ⁶⁶	?	Çanakkale/Biga	Eskilerden

Derleme fişinin Parçanın adı başlığının yanına “ağız şehir ağzı” notu düşülmüştür.

Derleme fişinin Parçanın Metni başlığı altına şu sözler kaydedilmiştir:

Dinleyin kardeşler destan dinleyin
Dertli sözlerime siz de ağlayın
Başımdan geçeni yalan sanmayın
Genç yaşta terk ettim fani dünyayı

*

Evimizin önünde var dut ağacı
Doktor bana verdi sevda ilacı
Fani dünya oldu bana yalancı
Meğer son günümmüş yandım ne çare

Derleme fişinin Düşünceler başlığı altına “parça yeni imiş Bigada yeni çıkmış” notu düşülmüştür.

Çanakkale 1947 başlıklı dosyada yer alan derleme fişlerindeki eserler ve eserlere ilişkin bilgilere göre kaynak kişilere ilişkin bilgiler Tablo 28’de gösterilmektedir:

Tablo 28. Kaynak Kişilerin Yaşları, Meslekleri ve Memleketleri

SIRA Nu.	ADI SOYADI (S/Ç)	YAŞI	MESLEĞİ	MEMLEKETİ
1	Mehmet Ekici (Ç)	9	?	Çanakkale/Akçakoyun

⁶⁶ Derlemenin yapıldığı 1947 yılında kaynak kişi 19 yaşındadır.

2	Salih Ekici (?)	44	?	Çanakkale/Akçakoyun
3	Mehmet Çalgıcı (Ç)	50	?	Çanakkale/Akçakoyun
4	Süleyman Çalgıcı (Ç)	?	?	Çanakkale/Akçakoyun
5	Mehmet Davulcu (Ç)	?	?	?
6	İsmail Karagün (Ç)	?	?	Balıkesir
7	Mustafa Başol (S)	28	Çiftçi/Marangoz	Çanakkale/Yenice/Bağlı
8	Ali Karadeniz (S)	36	Ziraatçi	Çanakkale/Yenice/Bekten
9	İbrahim Nenici (?)	64	Ziraatçi	Çanakkale/Yenice/Akçakoyun
10	Hüsnü Konuk (?)	25	Ziraatçi	Çanakkale/Yenice
11	Hasan Öz (?)	72	Ziraatçi	Çanakkale/Yenice
12	Rüştü Akkaş (Ç)	30	Klarnetçi	Çanakkale/Ezine
13	Ali Osman (Ç)	48	Davulcu	?
14	Hasan Çayır (Ç)	35	Klarnetçi	?
15	Mustafa Şentürk (Ç)	46	Davulcu	Çanakkale/Ezine
16	Remziye Gülay (?)	26	Düğünkü	Çanakkale/Ezine
17	Hamza Beycan (?)	44	Boş	Çanakkale/Ezine
18	Yaşko Gökkaya (Ç)	27	Düğünlerde çalar (Tef)	Çanakkale/Ezine
19	Emin Karabulut (Ç)	24	Davulcu	Çanakkale/Bayramiç
20	İsmail Utuş (Ç)	27	Davul/Tef	Çanakkale/Bayramiç
21	İzzet Odalı (S)	?	Klarnetçi	Çanakkale/Bayramiç
22	İbrahim Tokgöz (Ç)	37	Klarnetçi	Çanakkale
23	Mülayim Çakar (Ç)	44	Davulcu	Çanakkale/Bektaş
24	Jale mavili (Ç)	40	Düğün çalar)Darbuka)	Çanakkale/Biga
25	Hasan Mavili (Ç)	55	Zurnacı	Çanakkale/Biga
26	Hüseyin Bayramiç (Ç)	28	?	Çanakkale/Biga
27	Sıtkı Burulday (?)	34	?	Çanakkale/Biga
28	Mehmet Bağdaş (Ç)	24	?	?
29	Arif Dülger (S)	19	?	Çanakkale/Biga

Çanakkale 1947 başlıklı dosyada yer alan derleme fişlerindeki bilgilere göre kaynak kişilerden alınan eser sayıları Tablo 29’da gösterilmektedir.

Tablo 29. Kaynak Kişilerden Alınan Eser Sayıları

SIRA Nu.	ADI SOYADI (S/Ç)	ALINAN ESER SAYISI
1	Mehmet Ekici (Ç)	10
2	Salih Ekici (?)	10
3	Mehmet Çalgıcı (Ç)	10
4	Süleyman Çalgıcı (Ç)	10
5	Mehmet Davulcu (Ç)	10
6	İsmail Karagün (Ç)	10
7	Mustafa Başol (S)	2
8	Ali Karadeniz (S)	3
9	İbrahim Nenici (?)	2
10	Hüsnü Konuk (?)	1
11	Hasan Öz (?)	5
12	Rüştü Akkaş (Ç)	6
13	Ali Osman (Ç)	6
14	Hasan Çayır (Ç)	6
15	Mustafa Şentürk (Ç)	8
16	Remziye Gülay (?)	5
17	Hamza Beycan (?)	3
18	Yaşko Gökkaya (Ç)	5
19	Emin Karabulut (Ç)	1
20	İsmail Utuş (Ç)	5
21	İzzet Adalı (S)	4
22	İbrahim Tokgöz (Ç)	6
23	Mülayim Çakar (Ç)	6
24	Jale mavili (Ç)	2
25	Hasan Mavili (Ç)	7
26	Hüseyin Bayramiç (Ç)	7
27	Sıtkı Burulday (?)	2
28	Mehmet Bağdaş (Ç)	2
29	Arif Dülger (S)	1

5. SONUÇ

Çanakkale-1947 dosyasında 31 adet derleme fişi bulunmakta ve bu fişlerde toplam 68 esere ilişkin bilgiler yer almaktadır. Bazı derleme fişlerinde bir, bazı derleme fişlerinde ise birden fazla eser yer almaktadır.

Derleme fişlerinden edinilmiş bilgilere göre, Çanakkale ve ilçelerinde 28 Temmuz-2 Ağustos 1947 günleri arasında toplam yedi gün boyunca derleme gezileri yapılmıştır. Bu gezilerde sırası ile Akçakoyun, Ezine, Bayramiç, Çanakkale ve Biga'da derleme çalışmaları yapılmıştır. Bu derleme sonucunda toplam olarak 68 eser derlenmiştir. Derleme fişlerinde belirtildiğine göre bütün eserler; Halil Bedii Yönetken, Muzaffer Sarısözen ve teknisyen Rıza Yetişen'den oluşmuş bir ekip tarafından derlenmiştir.

“*Çanakkale 1947*” başlıklı derleme fişlerinin yer aldığı dosya, “*Arşivce Derleme Plaklar Kataloğu*” başlıklı dosya, “*Arşivce ve Piyasaca Derlenen Plakların Listesi*” başlıklı dosya ve “*Ankara Devlet Konservatuvarı Demirbaş Defteri*”’nde yer alan, el yazıyla yazılmış bir adet ayrıntılı liste dikkatle incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda 2 numaralı dipnotta da belirtildiği üzere; 67 sıra numaralı derleme fişinde “Güvey Övmesi” ve “Gemi” isimli olmak üzere iki adet eser, 68 sıra numaralı derleme fişinde ise “Destan” isimli eser yer almaktadır. “Arşivce Derleme Plaklar Kataloğu”na yanlışlıkla “Güvey Övmesi” 67, “Gemi” 68 ve “Destan” 69 sıra numarası ile kaydedildiği için söz konusu katalogda 1 adet fazla olmak üzere 69 eser görünmektedir. Doğrusu 68 olmalıdır. Bunun dışında tutulan bütün kayıtların doğru ve birbirleri ile tutarlı olduğu saptanmıştır.

Tablo 28'de yer alan bilgilere göre:

- Yaşı belli olan kaynak kişilerin yaş ortalaması (889/25) yaklaşık olarak 35,5'dir.
- 5 kaynak kişinin yaşı belli değildir (%16,6).
- 10 kaynak kişinin mesleği belli değildir (%33,3).
- 14 kaynak kişi geçimini müzikle kazanmaktadır (%46,6).
- 4 kaynak kişi geçimini ziraatçilikle kazanmaktadır (%13,3).
- 1 kaynak kişi de hem çiftçilik hem de marangozlukla geçimini sağlamaktadır (%3,3).
- 1 kaynak kişinin memleketi Çanakkale değildir. (İsmail Karagün/Balıkesir) (%3,3).

Tablo 29’da yer alan bilgilere göre:

En çok eseri; Mehmet Ekici, Salih Ekici, Mehmet Çalgıcı, Süleyman Çalgıcı, Mehmet Davulcu ve İsmail Karagün’den oluşan topluluk seslendirmiş olup, bu topluluktan toplam on eser, Hüsnü Konuk, Emin Karabulut ve Arif Dülger isimli kaynak kişilerden de birer eser derlenmiş ve kayda alınmıştır.

KAYNAKÇA

Ankara Devlet Konservatuvarı Folklor Arşivi, “Çanakkale 1947” başlıklı derleme fişleri dosyası.

Ankara Devlet Konservatuvarı Folklor Arşivi, “*Arşivce Derleme Plaklar Kataloğu*” başlıklı dosya.

Ankara Devlet Konservatuvarı Folklor Arşivi, “*Arşivce ve Piyasaca Derlenen Plakların Listesi*” başlıklı dosya.

Ankara Devlet Konservatuvarı Folklor Arşivi, “*Demirbaş Defteri*”.

Devellioğlu, F. (2004). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

Kaya, C. V. (2014). “*Ankara Devlet Konservatuvarı’nın Halk Müziği Alan Araştırmaları Kataloğu*”. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

WEB SAYFALARI

(<https://tr.wikipedia.org/wiki/Avunya> Erişim: 2.1.2023).

(<https://www.ttk.gov.tr/tarih-cevirme-kilavuzu/> Erişim: 2.1.2023)

(https://tr.wikipedia.org/wiki/D%C3%B6meke_Muharebesi Erişim: 2.1.2023)